

KOMMENTER

DEL

Bomkrigen

Jens Stoltenbergs hovedoppgave skaper bomkriger.

ASLAK SIRA MYHRE

Abonnér på innlegg fra Aslak Sira Myhre

14 plass 67 innlegg 53 kommentarer

Stavanger er i opprør. Verdens nest største oljemesse, ONS, har akkurat gått av stabelen, og Viking har akkurat tapt for Sandnes Ulf, men det er ikke det som opprører og engasjerer folk denne gangen. Det er den store bomkrigen. Det er mange år siden byen vokste langt utover grensene sine, kommunene nord og sør for byen har for lengst blitt bosted for titusener av familier som har arbeid, skole, velferds og kulturtilbudet sitt innafor bygrensen. Folk reiser for å kryss og tvers for å frakte seg sjøl, unger og varer og de aller fleste reisene skjer med bil. Nå skal det settes opp nye bomstasjoner på hele Nordjæren, bomber som skal finansiere en massiv satsing på sykkel, buss og bilveier. Mest de to førstnevnte. Planene er godkjent av så vel kommune, fylke og stat, i noe som, om man regner opp de partiene som sitter i regjering, fylkesting og de lokale kommunestyrene, fort kunne sett ut som en bred tverrpolitisk enighet. Det er bare ett problem. Befolkningen, de som skal passere bommene, og som i dag ikke har noe reelt alternativ til bilen i sin daglige logistikk, er ikke en del av denne enigheten. De tre representantene folkeaksjonen mot bompenger fikk i kommunevalget i Stavanger sist, viste seg å bare være en forsmak.

Aksjonsgruppa mot bompenger i Sandnes og Stavanger har i dag 67.000 medlemmer. Bybrua i Stavanger blei sperra av aksjonister. Politikere og ansatte i bomselskapet blir utsatt for trusler så alvorlige at politiet ser seg nødt til å beskytte politiske møter. Og de politikerne som kan, flykter så langt bort fra bompengefanene de klarer.

Det er lett å gjøre poenger på denne saken. Frp har som alltid gått til valg mot skatter og avgifter, og har i regjering sett seg nødt til å bli bompengepartiet over alle for å finansiere Ketil Solvik Olsens ambisjoner. Motstand mot bomringer kommer alltid før de åpner, men forsvinner, i alle fall fra offentligheten, kort tid etter. Det er ikke så lenge siden rasende aksjonister tuta mot bomstasjonene som finansierte Rennfast utbyggingen nord for Stavanger. De stasjonene endte på riksantikvarens forslag til kulturminner noen år seinere. Og ikke minst blir kampene om bompenger en kamp for eller imot bilen. I Oslo har Miljøpartiet de grønnes byråd Lan Marie Nguyen Berg blitt skyteskive for en motbydelig hetskampanje fra ivrige bilentusiaster med «kommunikasjonsrådgiveren» Jarle Aabø i spissen.

Etter å ha vært hjemme i Stavanger i noen dager denne uka, er jeg helt sikker på at ikke noe av dette er nok til å forklare det enorme raseriet bompengene i Stavanger og andre norske byer skaper. Det er i klimaendringene og elbilens tid ikke mulig å bygge noen folkebevegelse til forsvar for bilen som sådan. Folk tilbringer altfor mye tid i bilko og i dårlig byluft til å ville slåss for retten til ikke å ta buss, bane eller trikk. Problemet i Stavanger er at det ikke finnes noen bane eller trikk, og knapt nok busser til å erstatte bilene. Folk må kjøre bil, rushtidsavgift eller ei. Og når prisen for bilkjøring kan ende på 30.000 kroner i året, sjøl med rabatt, så trenger man ikke kalkulator for å skjønne raseriet. For Høyres velgere i villaene på Eiganes er beløpet og behovet til å leve med. For Arbeiderpartiet og Frps velgere, og alle som bor i de store byggefeltene med rekkehus og lavblokker rundt på Nord-Jæren, er det ikke det. Det er lett å forstå at politikere fra begge disse partier nå motarbeider bomringen som best de kan. Men skal man forstå hvorfor de i første omgang gikk inn for dette, hvordan den tverrpolitiske enigheten om bomfinansiert veiutbygging blei til, må man til Jens Stoltenbergs hovedoppgave, første gang publisert av Statistisk sentralbyrå i 1985.

Den unge Stoltenberg la i den oppgaven premissene for det som seinere har blitt linja i forvaltningen av den norske oljeformuen. Kort fortalt går det ut på at et land som får store statsinntekter gjennom eksport av industriprodukter og råvarer, for å forhindre for stor inflasjon og lønnsvekst ikke må bruke disse inntektene innenlands. Da Stoltenberg seinere blei finansminister satte han tankene ut i livet gjennom oppbygginga av oljefondet og den tilhørende handlingsregelen.

Dette prinsippet er lett å forstå, og samtlige partier i regjering de siste 25 årene har mer eller mindre frivillig sluttet seg til det. Å bruke oljeinntektene til fulle på drift av velferdsstaten vil ikke bare tømme kassa, men også gjøre både arbeidsplasser og budsjetter ekstremt sårbare. Det som er mye vanskelig å akseptere, er at inntektene ikke kan brukes til finansiere infrastruktur enten det er vei, jernbane eller kollektivfelt det er snakk om. I stedet investeres milliardene i aksjer verden over, og går, blant mye annet, paradoksalt nok til veibygging i Tyskland.

Jeg tror vi driter oss ut om vi som ønsker å få bilbruken i byene ned, tror at bompengene er vårt beste våpen. Familier som kjører ungene på trening eller til barnehage på Nord-Jæren er ikke forurensere som skal betale for ugjerningene sine. De er helt vanlige folk som prøver å få hverdagen til å henge sammen. Stavanger trenger en massiv utbygging av kollektivtransport og tilrettelegging for sykkel. Norge trenger bedre veier. Og vi trenger langt flere og bedre jernbanelinjer. Men det finnes andre måter å finansiere utbyggingene på. Oljefondet er ett, men om disse pengene fortsatt er så giftige at stortingsflertallet ikke vil bruke dem til innenlands infrastruktur, finnes det et annet redskap i verktøykassa som ikke slår like sosialt skeivt ut, og det er å øke skattenivået. Dessverre har de samme politikerne som tilber handlingsregelen, også bestemt seg for at å øke skattene enten er moralsk forkastelig eller politisk umulig. Og dermed ender de i bomkrig med sine egne velgere.

Abonnér på innlegg fra Aslak Sira Myhre

[Nyemeninger](#) [Meninger](#)

Blir du med i debatten ?

Vi ønsker at Nye Meninger skal være en plattform for opplyst og engasjert debatt. Vær saklig og unngå personangrep. Overtramp vil føre til sletting og kan føre til utestenging. Les mer om retningslinjene våre [her!](#)

20 kommentarer

Sorter etter Eldste

 Legg til en kommentar ...

Reidar Kaarbo
Bompenger er blitt en del av en elegant måte å ØKE ulikhet på. For dersom du øker utgiftene til alle familier med 20.000 kroner, vil det svi for dem som har lite fra før, mens de rikeste ikke vil merke det. Motsatt med lønnskninger: Dersom du øker lønnen til alle familier med 20.000 kroner, blir dette en kjærkommen økning for dem som tjener minst, mens de rikeste ikke vil merke det.

Nå er det ikke de fattigste som lager politikken i dette landet, det er de rikeste. Derfor er lønnskningen i prosent - noe som gir svært lite til dem som har minst men en hyggelig økning til de som tjener mest, og avgiftskninger er flate, noe som svir mest for dem som tjener minst.

Nå sier jeg ikke at politikerne bevisst går inn for å øke ulikhet, for de har neppe peiling på konsekvensene av det de vedtar. Men realiteten er klar. Dette her er en oppskrift på å øke ulikhet i samfunnet.

Liker · Svar · 31 · 4 d

Annette Bore
VALG 2019!!! NOK ER NOK....

Liker · Svar · 9 · 4 d

Eirik Ask
Bare for at de rike ikke skal føle at de betaler mer enn de fattige....

Liker · Svar · 1 · 4 d

Einar Landmark
Bompengene utgjør nå over 10 milliarder per år. Vil Frp erstatte dette med akte skatter? Eller sette ned tempoet i veiutbyggingen?

Liker · Svar · 5 · 4 d

Eirik Ask
Importere mer fremmedarbeidere til å betale....

Liker · Svar · 3 d

Arlid Nygård
Flott sagt av A. S. Myhre
Infrastruktur er vei en flott arv til kommende generasjoner. Finansier dette gjennom oljefondet

Liker · Svar · 11 · 4 d

Last inn 10 kommentarer til

Programtillegg for Facebook-kommentarer

LES OGSÅ

- «Derfor er det alvorlig når folkevalgte får så tette forbindelser til tre kanaler...» **MEST LEST** Men Hagtvet, dal Tankskip eller flaggskip? Lovgivers dårlige samvittighet
- Har du disse stedene på bucketlisten din? **SPONSET** Dette er høstens show på Color **SPONSET** Hybrid med kompromissløs kraft **SPONSET** Seksualitet for alle

STROSSLE

«En kliss naken Theresa May fikk meg til å tenke på været.»

LARS WEST JOHNSEN

for 11 timer siden | 1

Hva gjorde du, politier X, for å stoppe de katastrofale klimaendringene som vi vet kommer?

«Mange vet rett og slett ikke hva de ulike kroppsdelenene heter.»

ANNETTE SOLBERG

for 11 timer siden | 4

CARINA ELISABETH CARLSEN

for 11 timer siden | 4

I dag er det verdens seksuelle helsedag.

«– Skal vi bade i elva? – Ja, det gjør vi! Slippe ut magen? – Ja, det gjør jeg!»

SIRI NARVERUD MOEN

for 8 timer siden | 0

Drivet etter noe annet enn det forutbestemte livet, noe annet enn å hige etter store fjernsynsapparater, god helse og lavt kolesterol traff et sug i oss.

FØLG OSS

SJEFREDAKTØR OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR: EIRIK HOFF LYSHOLM
DET GJØRES OPPMERKSOM PÅ AT DENNE NETTSIDEN REGELMESSIG BLIR INNSAMLET OG LAGRET AV NASJONALBIBLIOTEKET. NETTSIDEN VIL KUN BLI GJORT TILGJENGELIG SOM KILDEMATERIALE FOR FORSKNING OG DOKUMENTASJON.

OM COOKIES (INFORMASJONSKAPSLER)

© COPYRIGHT 2015 DAGSAVISEN